

H O T Ă R Ă R E A nr.1-100/2021
cu privire la examinarea contestațiilor împotriva hotărârii Colegiului de
disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021, adoptată
în privința procurorului Marina Copeciuc

30 septembrie 2021

municipiul Chișinău

Examinând contestațiile Inspecției procurorilor și șefului Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.3-60/2021 din 15.06.2021**, audiind informația prezentată de către domnul **Andrei Roșca**, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin decizia din xx.xx.2021, privind rezultatele examinării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, formulată de către procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, cu privire la omisiunile admise la instrumentarea dosarului penal **nr. xxxxxxxxxxxx**, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxxx Xxxxxx, identificând temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Marina Copeciuc, a remis cauza disciplinară Colegiului de disciplină și etică, pentru examinare.

Potrivit concluziei Inspecției procurorilor, acțiunile procurorului Marina Copeciuc se încadrează în abaterea disciplinară prevăzută de art. art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură - a) *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;* b) *neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept;* e) *încălcarea gravă a legii.*

Circumstanțele reținute în sesizarea disciplinară.

Din sesizarea disciplinară se relevă că materialele procesului penal **nr. xxxxxxxxxxxx** și acțiunile procurorului Mariana Copeciuc au fost verificate cu titlu de control ierarhic superior, în temeiul petiției depuse de cet. Xxxxxx Xxxxxx, privind dezacordul cu acțiunile pretins ilegale ale procurorilor și judecătorilor care au instrumentat cauza penală de învinuire a sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit. a), b) din Codul penal, precum și în baza investigației jurnalistice publicate în ziarul „Xxxxxx”. Procuratura Generală a verificat cu titlu de control ierarhic alegerile expuse de către Xxxxxx Xxxxxx în raport cu materialele cauzei penale în cadrul căreia ultimul a participat în calitate de învinuit/inculpat.

În cadrul controlului ierarhic s-a constatat că urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxxxxxx a fost intentată la xx xx 2018 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Xxxxxxx, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a

infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. b) din Codul penal.

Potrivit ordonanței privind începerea urmăririi penale: „, la data de xx.xx.2018, în Registrul-1 al IP Xxxxxxx, cu nr.xxxxx a fost înregistrată plîngerea cet. Xxxxxx Xxxxx, prin care solicită atragerea la răspundere a concubinului ei cet. Xxxxx Xxxxx, care începînd din vara anului 2014 pînă în prezent, avînd intenția de intimidare în scop de impunere a voinței și controlului personal asupra acesteia, totodată și cauzat dureri fizice și suferințe psihice, de nenumărate ori provoca conflicte fără motiv, numind-o cu cuvinte necenzurate urmate de aplicarea față de aceasta a loviturilor în regiunea capului și a corpului.

Ultimul caz a avut loc la xx.xx.2018, în jurul orelor xx:xx, unde victima, fiind în automobilul acestuia de model „Xxxxxxxx” cu n/î XXX Xxx, pe str. Xxxxxxxx, mun.Chișinău, în regiunea uzinei de televiziune „Xxxxxxx”, din nou a inițiat cu ea un conflict, în urma căruia a numit-o cu cuvinte necenzurate, a amenințat-o cu răfuială fizică și i-a aplicat multiple lovituri cu pumnul în regiunea feței și capului, cauzându-i astfel vătămări corporale sub formă de echimoză la nivelul mucoasei buzei superioare pe dreapta, edem al țesuturilor moi la nivelul părții piloase a capului regiunea occipitală, care conform raportului de expertiză judiciară nr.xxxxxxxxxx din xx.xx.2018 se califică ca vătămare corporală neînsemnată ”.

Prin viza procurorului adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Xxxxxxx, Xxxxx Xxxxx, din xx.xx.2018 conducerea urmăririi penale a fost dispusă procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Xxxxxxx, Xxxxx Xxxxxxx, care prin ordonanța din data de xx.xx.2018 l-a recunoscut în calitate de bănuit pe Xxxxx Xxxxx, iar prin cea din xx.xx.2018 l-a pus sub învinuire.

Încadrarea juridică a acțiunilor lui Xxxxx Xxxxx în bazat.201¹ alin.(1) lit.a) din Codul penal-violență în familie, adică *acțiuni intenționate comise de către un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestate prin maltratare*, este greșită, deoarece semnele calificative ale alin.(1) lit.a) art.201¹ din Codul penal sunt *vătămarea ușoară a integrității corporale*, iar victimei Xxxxx Xxxxx conform raportului de expertiză medico-legală nr. xxxxxxxxxxxx din xx.xx.18 i-au fost cauzate vătămări neînsemnate.

Infracțiunea prevăzută la art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal este una materială și se consideră consumată din momentul producerii vătămării ușoare a integrității corporale sau a sănătății.

Totodată, lipsa urmărilor prejudiciabile, exprimate prin vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, nu exclude prezența elementelor infracțiunii de violență în familie, prevăzută de art. 201¹ Cod penal alin.(1) lit. b) Cod penal și exprimată prin intimidarea membrului de familie, prin diverse forme, în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei (ex. acțiunile de lovire, bătăi, însoțite de ofense, injurii, insultări, amenințări verbale, distrugerea obiectelor, aruncarea în direcția victimei a unor obiecte (cuțit, topor) provoacă suferințe fizice și psihice, stări de tensiune ce intimidează și acționează în asemenea mod în scopul impunerii voinței și controlului personal asupra victimei).

Astfel, în cazul constatării comportamentului violent al agresorului, exprimat prin o serie de acțiuni de tip bătăi, lovituri, amenințări cu aplicarea violenței, caracteristice violenței în familie, în scop de impunere a voinței sau a controlului

personal asupra victimei, aceste fapte vor fi examinate prin prisma violenței psihologice (Indicațiile Procurorului General din 16 iunie 2017 nr.25- 13d/2017-258), acțiuni însă neîntreprinse de către procurorul Xxxxxx Xxxxxxx, exprimate prin cercetarea superficială a circumstanțelor, ne-întreprinderea tuturor măsurilor pentru acumularea probelor, precum și aprecierea incorectă a acestora.

La xx.xx.2018, prin ordonanța procurorului-șef al Oficiului Xxxxxxx, cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx a fost retrasă din gestiunea procurorului Xxxxxx Xxxxxxx și transmisă pentru conducere procurorului Xxxxxx Xxxx, care îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, nu a verificat minuțios probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, nu le-a analizat în coroborare și coraport cu indicii calificativi ai faptei infracționale prevăzute la art. 201¹ Cod penal alin.(1) lit. a) și b) Cod penal și în existența unei cercetări incomplete contrar prevederilor art. 19, 254 Cod de procedură penală, la xx.xx.2018 după întocmirea rechizitoriului, conform art.297 din Codul de procedură penală, a expediat cauza penală în privința lui Xxxxx Xxxxx la Judecătoria Chișinău pentru examinare în fond.

Acuzarea din numele statului la Judecătoria Chișinău, sediul Xxxxxxx a fost dispusă procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Marina Copeciuc.

Astfel, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Xxxxx, din xx.xx.2020, Xxxxx Xxxxx a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.201¹ alin.(1) lit.a) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa de X ani de închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuieli judiciare în mărime totală de xxxx lei, în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală.

Nefiind de acord cu hotărârea judecătorească enunțată, avocatul Xxxx Xxxxx, în interesele inculpatului Xxxxx Xxxxx, a contestat-o cu apel, solicitând casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Xxxxxxx din xx xxxxx 2020 și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Xxxxx Xxxxx să fie achitat.

Urmare a examinării apelului avocatului Xxxxx Xxxx, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, prin Decizia sa din xx.xx.2021, a admis apelul declarat, dispunând casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Xxxxxxx din xx.xx.2020 și pronunțând o nouă hotărâre prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Xxxxx Xxxxx, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ din Codul penal, pe motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută la art.78¹ din Codul Contravențional, cu liberarea acestuia de răspundere contravențională pentru fapta comisă, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere contravențională, totodată scutindu-1 pe Xxxxx Xxxxx de achitarea cheltuielilor judiciare.

Argumentele autorului sesizării vizavi de acțiunile de urmărire penală efectuate și omisiunile depistate

Analizând circumstanțele expuse de către Xxxxx Xxxxx în petiția depusă, procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale a elucidat mai multe abateri de la legislația în vigoare, admise de către procurorul Marina Copeciuc, la reprezentarea învinuirii în instanța de judecată pe cauza penală

nr.xxxxxxxxxx de acuzare a lui Xxxxx Xxxxx și anume:

Potrivit autorului sesizării, în cadrul cercetării judecătorești, la propunerea procurorului Marina Copeciuc, s-a admis citirea declarațiilor părții vătămate lipsă, fiind încălcate prevederile art.53 pct.1) din Codul de procedură penală, care stipulează că procurorul „prezintă în ședința de judecată probele acuzării”.

Astfel, din sesizare rezultă că, la ședința din xx.xx.2018 partea vătămată a prezentat pentru anexare la materialele cauzei cererea sa din xx.xx.2018, depusă la Consiliul Superior al Magistraturii, prin care a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Xxxxxx Xxxxxx, pentru acostare sexuală, precum și pentru faptul că la indicațiile lui a fost fabricat dosarul penal în privința lui Xxxxx Xxxxx.

Din conținutul cererii, reiese că Xxxxx Xxxxxx a fost impusă să dea mărturii false și cu privire la faptul că Xxxxx Xxxxx ar fi amenințat-o cu o armă, fapt ce a generat inițierea unei percheziții ilegale la domiciliul acestuia, care s-a soldat cu distrugerea bunurilor și cauzarea prejudiciilor materiale lui Xxxxx Xxxxx.

Încălcând legislația în vigoare, procurorul Marina Copeciuc a înaintat demersul privind citirea declarațiilor părții vătămate, Xxxxx Xxxxxx, care, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2019, au fost citite fără audierea în prealabil a acesteia în cadrul cercetării judecătorești, (f.d.xxx, vol.II), fapt obiectat de avocatul inculpatului care a evocat că declarațiile nu sunt susținute de către partea vătămată și că ultima nu mai are nici o pretenție față de inculpat.

Sintetizând cele expuse *supra*, autorul sesizării atestă că procurorul nu putea veni cu un demers privind citirea declarațiilor date de partea vătămată la urmărirea penală, deoarece în cadrul urmăririi penale partea vătămată nu a fost audiată în condițiile art.109 alin. (3) sau 110 din Codul de procedură penală, iar careva confruntări între partea vătămată și bănuitul/învinuitul Xxxxx Xxxxx nu au fost realizate.

O altă abatere, imputată procurorului Marina Copeciuc, este și nerespectarea prevederilor art.53 pct.2) din Codul de procedură penală, și anume că în cadrul fazei susținerilor verbale, aceasta a solicitat instanței recunoașterea lui Xxxxx Xxxxx Xxxxx vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) lit. a) și b) din Codul Penal, în pofida faptului că nu a prezentat probe necesare pentru confirmarea acuzării.

De asemenea, a fost constatată încadrarea faptei în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal care stipulează: „Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății”, cu toate că vătămarea corporală ușoară nu a fost probată. Or, potrivit concluziilor din raportul de expertiză judiciară (medico-legală) din xx.xx.2018 s-a constatat că vătămarile victimei Xxxxx Xxxxxx au fost apreciate drept neînsemnate.

Autorul sesizării a reținut că infracțiunea prevăzută la art.201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii vătămării ușoare a integrității corporale sau a sănătății, prin urmare, latura obiectivă imputată este lipsită de urmarea prejudiciabilă - vătămarea ușoară a

integrității corporale.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 14 alin. (1) din Codul penal care prevede: *„Infrațiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală”*, fapta lui Xxxxx Xxxxx urma a fi prevăzută de Codul penal iar potrivit art. 52 alin. (1) din Codul penal, care stipulează: *„consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă”*, lipsa urmărilor prejudiciabile și, corespunzător, a laturii obiective obstrucționează calificarea acțiunilor acestuia potrivit art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal.

Imputarea literei „b)” la calificare, la fel nu a fost justificată, bunăoară inculpatul nu a izolat victima, aceasta continuând să meargă la serviciu și având viața ei independentă, iar acțiunea de intimidare a fost probată doar prin declarațiile părții vătămate, care curând a renunțat la denunțul său. Violența psihologică manifestată față de Xxxxxx Xxxxx nu a fost demonstrată prin nici un raport de expertiză psihiatrică sau evaluare psihologică, or impactul acțiunilor de intimidare urmează a fi demonstrat pentru a se constata și aprecia gravitatea consecințelor și suferințelor victimei, măsuri necesare de reabilitare (consiliere psihologică). În altă ordine de idei, nu au fost anexate alte dovezi care ar certifica intimidarea exprimată prin maltratarea constantă anterioară a părții vătămate calificată drept contravenție — dovezi de aplicare a sancțiunilor contravenționale repetate ale făptuitorului pe aceleași fapte.

Potrivit art.53 alin.(1) pct.8) din Codul de procedură penală, procurorul își expune părerea în debaterile judiciare asupra faptei infracționale săvârșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei care urmează a fi aplicată. Prin urmare, concluzia procurorului urma a fi cea enunțată de Curtea de Apel Chișinău, adică încetarea procesului penal în privința lui Xxxxx Xxxxx de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ din Codul penal, pe motiv că fapta constituie o contravenție.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești, procurorul Marina Copeciuc a admis încălcarea art. 7 al CEDO potrivit căruia nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional.

Conform argumentelor sesizării, procurorul Marina Copeciuc a încălcat flagrant și principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale (art.7 din Codul penal), coroborat cu criteriile generale de individualizare a pedepsei art.75 alin.(1) din Codul penal.

S-a stabilit că procurorul Marina Copeciuc, în pledoariile sale, a propus instanței stabilirea inculpatului a celei mai aspre forme a pedepsei - închisoarea, fiind nu doar solicitată o sancțiune severă, dar și termenul maxim de condamnare pentru infracțiunea respectivă, adică X ani de privare de libertate.

În acest sens, având în vedere ilegalitățile procesului penal care nu se puteau finaliza cu o condamnare, nu poate fi justificată excluderea propunerii de aplicare a liberării de pedeapsa penală prin condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei sau liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave.

Așadar, procurorul a ignorat principiul individualizării pedepsei (art. 7 din Codul penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei (art. 75 alin. (1) din Cod penal).

La caz, nu s-a luat în vedere faptul că infracțiunea pretins a fi comisă de către inculpat, potrivit art. 16 din Codul penal, este clasificată drept o infracțiune mai puțin gravă, de asemenea nu s-a ținut cont de personalitatea inculpatului și anume că, inculpatul este invalid de gradul I și necesită îngrijire permanentă, suferă de criză de epilepsie și diabet zaharat, la locul de trai se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, anterior nejudecat, întreține de unul singur o fiică minoră în vârstă de doar 10 ani, iar partea vătămată careva pretenții față de el nu are.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului legii penale. Scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie intimidatoare sau vindicativă, în sens că pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei.

O altă abatere imputată procurorului Marina Copeciuc, urmare a efectuării controlului, este că a solicitat încasarea ilegală din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de xxxx lei în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală.

Solicitarea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, în mărime de xxxx lei, nu a fost justificată, deoarece suma achitată pentru expertiza judiciară psihiatrică (care a fost dispusă fără temei) a constituit xxxx,xx lei, iar suma achitată pentru expertiza judiciară medico-legală a constituit xxx lei. Costul primei expertize - de xxxx,xx lei, nu putea fi pus pe umerii inculpatului, din motivul lipsei necesității de efectuare a expertizei psihiatrice, or potrivit art. 143 din Codul de procedură penală, efectuarea expertizei judiciare este obligatorie, pentru constatarea: „1) cauzei morții; 2) gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale; 3) stării psihice și fizice a bănuitului, învinuitului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; 3¹) stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; 4) vârstei bănuitului, învinuitului, inculpatului sau părții vătămate — în cazurile în care această circumstanță are importanță pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vârsta lipsesc sau prezintă dubiu; 5) stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată; 6) altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.”

Procurorul putea solicita încasarea din contul inculpatului doar suma de xxx lei - cost al expertizei judiciare medico-legale.

Din punctul de vedere al autorului sesizării, procurorul Marina Copeciuc a încălcat și prevederile ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018, cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii

în instanțele judecătorești.

Potrivit punctelor 18 și 18.1 din ordinul pre-citat „*In cazul insuficienței probelor pentru solicitarea condamnării inculpatului, acuzatorul de stat va informa în prealabil despre aceasta procurorul - șef și printr-o notă scrisă procurorul zonal din cadrul Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată. In asemenea situații, procurorul-șef al Direcției judiciare a Procuraturii Generale va convoca o ședință în cadrul căreia vor fi analizate probele cercetate și, eventual, identificate procedee legale prin care să se extindă volumul probatoriului necesar a fi administrat, astfel încât pe caz să fie adoptată o decizie legală. Chestiunile dezbătute în cadrul ședinței se vor consemna într-un proces-verbal, care se va anexa la dosarul de control.*

Pe cale de consecință, dacă ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată nu confirmă învinuirea adusă inculpatului, procurorul va renunța parțial sau integral la învinuire. Renunțarea procurorului la învinuire se face prin ordonanță motivată și atrage adoptarea de către instanța de judecată a unei sentințe de achitare sau, după caz, de încetare a procesului penal. ”

Cu abaterea de la prevederile ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018, procurorul Marina Copeciu nu a informat Direcția judiciară despre insuficiența bazei probante pe cauza penală cercetată, nu a modificat învinuirea și nici nu a renunțat la învinuirea incorect formulată.

În conformitate cu pct.17 din același ordin: „*în discursul său acuzatorul de stat își expune argumentat opinia vis-a-vis de fapta infracțională săvârșită de inculpat, încadrarea juridică a acesteia în baza legii penale, pedeapsa corect individualizată care urmează a fi aplicată inculpatului, categoria penitenciarului, acțiunea civilă, soarta corpurilor delictive, cheltuielile judiciare, alte chestiuni stipulate în art.385 Cod de procedură penală. În cazurile necesare acuzatorul va solicita stabilirea unei pedepse complementare și recuperarea daunei materiale cauzate prin infracțiune, precum și adoptarea unei încheieri interlocutorii privind faptele de **încălcare a legalității și a drepturilor omului.***

În același context, cu încălcarea prevederilor art.381 din Codul de procedură penală, precum și a ordinului citat, procurorul Marina Copeciu nu a anexat la materialele cauzei penale discursul său, or, potrivit pct.17 alin.3 al ordinului nr.2/21 din 02.01.2018, „*Discursul procurorului se întocmește în scris. Conform art.381 alin.(3) Cod de procedură penală, el se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată. O copie a discursului se păstrează în dosarul de control ”.*

Contrar punctului 21 al ordinului enunțat, procurorul Marina Copeciu nu a studiat conținutul hotărârii judecătorești pronunțate și nu a contestat-o cu apel, or judecătorul nu s-a expus asupra imputării art.201¹ **litera b)** din Codul penal în dispozitivul sentinței.

În conformitate cu pct.21.3 al Ordinului pre-citat „*Omiterea termenului stabilit de lege pentru depunerea apelurilor sau recursurilor, depunerea tardivă a acestora, precum și retragerea neîntemeiată a lor, se consideră abatere disciplinară.”*

Finalmente, autorul sesizării a dedus că *sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Xxxxxx din xx.xx.2020, este una ilegală, iar procurorii care au instrumentat cauza penală la etapa urmăririi penale și judecării cauzei, au contribuit, prin acumulare și administrare defectuoasă a probelor în instanța de judecată, la condamnarea ilegală*

a lui Xxxxx Xxxxx în comiterea faptei imputate.

Concluziile enunțate de procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, autorul sesizării sunt bazate pe următoarele probe administrate la etapa urmăririi penale: foto-copia extrasului din raportul de expertiză judiciară din xx.xx.2018 în privința Xxxxxx Xxxxxx, foto-copia cererii depuse de Xxxxx Xxxxxx la Consiliul Superior al Magistraturii, foto-copia raportului de expertiză judiciară din xx.xx.2018 în privința lui Xxxxx Xxxxx, foto-copia procesului verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2019, extras al procesului-verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2019; copia rechizitoriului; copia sentinței din xx.xx.2020; copia dispozitivului deciziei din xx.xx.2021.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării disciplinare.

Urmare a verificărilor efectuate, Inspecția procurorilor a reținut în Raportul din xx xxxxx 2021 toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară întocmită pe caz, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În acest sens, Inspecția procurorilor a confirmat, în contextul cercetărilor disciplinare efectuate, că acțiunile ex-procurorului Marina Copeciu, în cadrul cauzei penale nr.xxxxxxxxxx de învinuire a cet. Xxxxx Xxxxx, „manifestate prin neluarea măsurilor pentru repararea lacunelor admise la faza urmăririi penale, neintervenire cu o altă ordonanță de modificare și concretizare a învinuirii, neatacarea unei sentințe ilegale, constituie abatere disciplinară prevăzută de art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură – *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, neaplicarea legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept și încălcarea gravă a legii.*

Astfel, din concluziile formulate de Inspecția procurorilor rezultă că procurorul Marina Copeciu, în faza examinării judiciare, nu a reparat lacunele admise în cadrul urmăririi penale, nu a intervenit cu o soluție procesuală pentru aprecierea probelor și orientarea corectă a instanței de judecată la adoptarea hotărârii legale.

Judecarea cauzei a avut loc în lipsa părții vătămate, Xxxxx Xxxxx, iar procurorul Marina Copeciu nu a întreprins măsuri în scopul asigurării prezenței acesteia în ședință, limitându-se la citirea declarațiilor date de ea la urmărirea penală, ce contravine prevederilor art. 109 alin. (3) sau art. 110 din Codul de procedură penală.

Cu abaterea de la prevederile ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018, procurorul Marina Copeciu nu a informat Direcția judiciară despre insuficiența bazei probante pe cauza penală cercetată, nu a propus soluții procesuale și nu a renunțat la învinuirea ilegal înaintată.

După pronunțarea sentinței, procurorii conform art. 53 pct.9) Cod de procedură penală și pct.21 din ordinul Procurorului General nr.2/21 din 02.10.2018 „*Cu privire la organizarea activității procurorului în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești*”, sunt obligați să studieze atent conținutul hotărârilor judecătorești pronunțate cu participarea lor. În caz dacă aceste hotărâri sunt ilegale sau neîntemeiate, precum și în cazul aplicării unor pedepse neproporționale gravității infracțiunii săvârșite, ei le vor ataca cu apel / recurs în ordinea și modul stabilite de

lege.

Pct. 6.1.1. din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27.05.2016, respectarea căruia conform art.6 alin.(3) lit.d) din Legea cu privire la Procuratură, este obligatorie pentru procurori, de asemenea prevede că procurorul trebuie să respecte legislația națională și actele internaționale, la care Republica Moldova este parte.

După pronunțarea sentinței, procurorul Marina Copeciuc, însă, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu, superficial a studiat conținutul sentinței, nu a observat că partea descriptivă a sentinței nu corespunde dispozitivului sentinței, nu a contestat sentința ilegală în privința lui Xxxxx Xxxxx.

Decizia Colegiului de disciplină și etică

Prin hotărârea nr.3-60/2021 din 15.06.2021 **Colegiul de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Marina Copeciuc**, pe motiv că „ în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), b), e) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016.”

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut în esență că, sub aspectul laturii subiective, raportat la aspectele detaliate anterior, Colegiul reține că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare. Or, Colegiul reține că procurorul Marina Copeciuc nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

În lipsa unuia dintre elemente constitutive latura obiectivă și/sau subiectivă, abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În același context, Colegiul de disciplină și etică a notat că trebuie făcută distincție între încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe calea controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată (fapt prezent în speță), și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

Analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.”

De asemenea, „în raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul reține că Inspekția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare, pune în discuție modul de interpretare a unei norme de drept, în speță a art.281, 283 din Codul de procedură

penală, de către procurorul de caz și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și în căile de atac.”

Conform raționamentelor Colegiului de disciplină și etică, exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzei penale respective de către procurorul Marina Copeciuc nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale a procurorului (art.37 lit.a) din Legea cu privire la Procuratură), excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul constată că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspekția procurorilor și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia, în situația în care instanțele judecătorești (după analizarea probelor și evaluarea faptelor) au soluționat într-un mod diametral opus aceeași cauză penală (condamnare-încetare).

Colegiul consideră că procurorii, de rând cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Or, conform art.3 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură - procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Argumentele contestatarilor hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021

Inspekția procurorilor a contestat hotărârea instanței de disciplină în termen, solicitând casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.3-60/2021 din 15.06.2021** în privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău Marina Copeciuc și adoptarea unei noi hotărâri conform prevederilor art.86 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la Procuratură.

Autorul contestației Xxxxx Xxxxxxx a invocat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică în privința procurorului Marina Copeciuc, în partea ce ține de faptele sesizate de către procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, este neîntemeiată, deoarece nu a fost dată apreciere obiectivă omisiunilor admise de către procuror.

În opinia Inspekției procurorilor, erorile procesuale admise de către procurorul Marina Copeciuc și identificate de Secția reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată (neluarea măsurilor pentru repararea lacunelor admise la faza urmăririi

penale, neintervenire cu o altă ordonanță de modificare și concretizare a învinuirii, neatacarea unei sentințe ilegale), nu pot fi apreciate ca erori justificate, care nu este de natură a atrage răspunderea disciplinară, deoarece a avut efecte negative, pe de o parte, asupra drepturilor părții în dosar, pe cealaltă parte, a adus atingere imaginii Procuraturii.

Comiterea abaterii disciplinare de către procurorul Marina Copeciuc se confirmă prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Xxxxxxx din xx.xx.2020 decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din xx.xx.2021, materialele prezentate de către autorul sesizării.

Colegiul de disciplină și etică, însă, nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate și a adoptat o hotărâre neîntemeiată.

Nu sunt întemeiate argumentele Colegiului privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului Marina Copeciuc, precum că Inspekția procurorilor și-a depășit atribuțiile funcționale, dând o apreciere subiectivă acțiunilor procurorului Marina Copeciuc, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic superior și în căile de atac.

Așa dar, concluzia Inspekției procurorilor despre poziția greșită a procurorului Marina Copeciuc la reprezentarea învinuirii în instanța de judecată este bazată atât pe concluziile procurorului ierarhic superior, cât și pe hotărârile judecătorești adoptate în cazul lui Xxxxx Xxxxx.

La data de xx xxxxx 2021 **împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021 a depus contestație** în temeiul art.85 alin.(3) din Legea nr.3/2016 **și procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam**, din poziția de autor al sesizării privind abaterea disciplinară.

Potrivit contestatarului, hotărârea Colegiului de disciplină și etică din 15.06.2021 este neîntemeiată și superficială, motiv din care a solicitat anularea acesteia în temeiul art.85 alin.(3) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Totodată, argumentul Colegiului de disciplină și etică, precum că procurorul *trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor* este lipsit de relevanță, **or propria convingere nu trebuie să vină în contradicție cu legea**, iar potrivit art. 3 alin. (7) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, procurorul este obligat, prin întreaga sa activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, egalitatea lor în fața legii, să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu pentru toți participanții la procedurile judiciare indiferent de calitatea acestora.”

Pentru argumentare, contestatarul a reiterat poziția exprimată în sesizare referitoare la erorile comise de către procurorul Marina Copeciuc în cadrul gestionării procesului penal **nr.xxxxxxxxxxx, exprimate prin:** citirea declarațiilor părții vătămate lipsă, în acest sens fiind încălcate prevederile art.53 pct.1) din Codul de procedură penală; atragerea ilegală la răspundere penală a lui Xxxxx Xxxxx; orientarea greșită a instanței de judecată la

stabilirea pedepsei contrar principiilor generale de individualizare a răspunderii penale și a pedepsei penale; încasarea ilegală din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de xxxx lei în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală; neanexarea la materialele cauzei penale a discursul său; necontestarea cu apel a hotărârii judecătorești pronunțate.

În conformitate cu argumentele din contestație, prin faptele enunțate, procurorul Marina Copeciuc a încălcat prevederile art.7, 75 și 113 din Codul penal și prevederile art.53 alin. (1) pct. 8), 143 alin. (2) pct. 3), art.320 și art.381 din Codul de procedură penală, săvârșind abaterile disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a), b), e) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Contestatarul consideră că Procurorul Marina Copeciuc a săvârșit nu doar una, ci mai multe abateri disciplinare, manifestate prin diferite fapte, ceea ce demonstrează că nu a existat o neglijență, dar o rea-credință în acțiunile procurorului nominalizat. CtEDO a enumerat o serie de cauze în care condamnarea s-a bazat pe probe insuficiente, (*Adamco vs Slovacia* (cererea nr. 45084/14), *Zhang vs Ucraina* (cererea nr.6970/15) *Barberă, Messegue și Jabardo vs Spania* (cererea nr. 10590/83)), astfel că inculpații s-au adresat la Curtea Europeană, pentru solicitarea reparării prejudiciului moral. Nu putem tolera condamnarea neconținută a Republicii Moldova la CtEDO din motivul acțiunilor unor procurori, iar sancțiunea disciplinară are și funcția de prevenire a abaterilor disciplinare pe viitor or, este prejudiciată nu doar o singură persoană sau bugetul de stat, ci imaginea Procuraturii și justiției în ansamblu, astfel că este irelevant argumentul Colegiului de disciplină și etică precum că: *„Faptul că o hotărâre a procurorului adoptată în cursul procesului penal, este supusă criticii în instanța de judecată, nu înseamnă că acesta a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea”*

A mai menționat că *„potrivit Avizului nr. 9 al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (Carta de la Roma) din 17.12.2014, procurorii ar trebui să decidă urmărirea penală a unei persoane având la bază numai probe temeinice, care se consideră în mod rezonabil a fi de încredere și admisibile.”*

În aceeași ordine de idei, s-a atras atenția asupra faptului că independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză.

Argumentele procurorului în cadrul procedurii disciplinare

Din materialele dosarului disciplinar se reține că, fiind audiată în cadrul verificării sesizării, procurorul Marina Copeciuc a explicat că, după trimiterea cauzei de învinuire a cet. Xxxxx Xxxxx în baza art. art. 201¹ alin.(1) lit.a), b) din Codul penal, din xx.xx.2018 (prima ședință de judecată) și până pe xx.xx.2020 (susțineri verbale) au fost fixate mai mult de X ședințe de judecată. Consideră că, deși inculpatul Xxxxx Xxxxx nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii încriminate, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii se confirmă prin plângerea cet. Xxxxxx Xxxxx din xx.xx.2018, procesul-verbal de audiere a victimei, care au servit temei pentru începerea urmăririi penale în privința lui Xxxxx Xxxxxx, în coroborare cu alte probe administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată, și anume: procesul-verbal de audiere a martorilor Xxxxxxxx

Xxxxxxx, Xxxxx Xxxxx, raportul de expertiză judiciară nr. xxxxxxxxxxxx din xx.xx.2018, prin care s-a constatat că la cet. Xxxxxx Xxxxx au fost constatate vătămări corporale neînsemnate și alte probe.

Cu referire la argumentele autorului sesizării precum că procurorul nu a asigurat prezența părții vătămate în ședință, Marina Copeciuc a explicat că partea vătămată Xxxxxx Xxxxx a fost prezent doar la o singură dată la ședința de judecată fixată pentru xx.xx.2018. Ulterior, Xxxxxx Xxxxx nu s-a mai prezentat nici într-o ședință de judecată, înaintând doar prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Xxxxxx, o cerere prin care a solicitat împăcarea cu inculpatul Xxxxx Xxxxxx.

Fiind contactată telefonic de către acuzatorul de stat și întrebată despre motivul neprezentării sale în ședințele de judecată, aceasta a comunicat că îi este frică să se prezinte, că inculpatul Xxxxx Xxxxx a amenințat-o cu răfuială fizică dacă va depune declarații împotriva sa în instanță...

Totodată, în scopul asigurării prezenței părții vătămate în instanța de judecată a fost emise mai multe ordonanțe prin care s-a dispus concomitent aducerea silită a acesteia pe mai multe adrese, și anume: r-nul Xxxxxx, s. Xxxxxxxx; mun. Chișinău, str. Xxxxxxxx Xx/x; r-nul Xxxxxxxx, s. Xxxxxxxx; mun. Chișinău, str. Xxxxxxxx xx/x, ap.xx; mun. Chișinău, str. Xxxxxxxx, ap. xx - ordonanțe care au fost imposibil de executat deoarece ultima nu se afla pe aceste adrese, părinții comunicând că nu cunosc locul aflării acesteia și nici careva date de contact, iar vecinii că nu cunosc așa persoană.

Ulterior, în scopul evitării tergiversării examinării cauzei penale, acuzatorul de stat a solicitat modificarea ordinii de examinare a probelor acuzării, și anume: audierea martorilor, cercetarea materialelor cauzei și audierea părții vătămate, cerere care a fost admisă de președintele ședinței iar ceilalți participanți nu au obiectat. Din motiv că pe parcursul examinării cauzei nu a fost posibil de stabilit locul aflării părții vătămate și aducerea silită a acesteia în instanța de judecată, acuzatorul de stat a solicitat iar instanța a admis darea citirii conținutului plângerii cet. Xxxxxx Xxxxx din xx.xx.2018 și a procesului-verbal de audiere a victimei Xxxxxx Xxxxx (fapt ce poate fi confirmat prin ridicarea înregistrării audio din cadrul ședinței din xx.xx.2019).

În discursul său verbal, acuzatorul de stat a făcut trimitere la probele administrate și examinate în instanța de judecată, care prin coroborare indică direct asupra vinovăției imputate inculpatului, asupra gradului prejudiciabil al faptei incriminate și nu în ultimul rând asupra personalității acestuia, care anterior a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru omor, în privința comportamentului agresiv, instabil și social-periculos și ordinea generală de examinare a prezentei cauze penale.

Procurorul Marina Copeciuc a mai menționat că categoria și termenul pedepsei a fost coordonat cu procurorul ierarhic-superior, ținându-se cont și de faptul că inculpatul a fost reținut și arestat pe această cauză, iar susținerile verbale în formă scrisă au fost anexate ulterior la materialele cauzei penale.

La data de xx.xx.2020, revenind la serviciu, a luat cunoștință cu sentința, verificând-o la categoria de pedeapsă stabilită și admiterea solicitării cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, fapt ce corespundea în totalitate celor solicitate

instanței de judecă în susținerile verbale, însă nu a observat la acel moment lipsa lit. b) în dispozitivul sentinței, cu toate că în textul integral al sentinței (în afară de dispozitiv) judecătorul s-a expus în privința vinovăției inculpatului Xxxxx Xxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal, argumentând și făcând trimitere la probele administrate și examinate în cadrul ședințelor de judecată.

Pentru argumentarea acțiunilor sale, procurorul Marina Copeciu a statuat că s-a ghidat de prevederile art.51 alin.(3) Cod de procedură penală, potrivit cărora la exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, procurorul este independent și se supune numai legii și indicațiilor procurorului ierarhic-superior, iar potrivit art.3 alin.(5) al Legii cu privire la Procuratură din 25.02.2016, independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Argumentele părților exprimate în ședință.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 30.09.2021 **inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx XXXXXXXX**, a apreciat ca fiind greșită și pătinoasă poziția Colegiului de disciplină și etică vis-a-vis de acțiunile procurorului Marina Copeciu.

În final, reprezentantul Inspecției procurorilor, doamna Xxxxx XXXXXXXX, a solicitat să fie casată Hotărârea Colegiului de disciplină și etică **nr.3-60/2021 din 15.06.2021** în privința procurorului Marina Copeciu și adoptată o nouă hotărâre, conform prevederilor art.86 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la Procuratură.

Conform argumentelor prezentate, toate dovezile administrate în cadrul investigațiilor disciplinare sunt pertinente și indică direct asupra faptului că ex-procurorul Marina Copeciu a compromis examinarea corectă a acestui caz.

Modul în care a acționat procurorul Marina Copeciu este inadmisibil și nu corespunde standardelor impuse de lege statutului de procuror, precum și nu respectă principiile analizei obiective și complete a cazurilor ce sunt transmise spre soluționare.

Conform poziției exprimate de domnul Vladimir Adam în calitate de contestatar și autor al sesizării, procurorul Marina Copeciu la etapa judecării cauzei a contribuit, prin acumulare și administrare defectuoasă a probelor în instanța de judecată, la condamnarea ilegală a lui Xxxxx Xxxxx în comiterea faptei imputate, ceea ce demonstrează intenția de rea-credință a procurorului nominalizat.

Procurorul Marina Copeciu a susținut integral hotărârea Colegiului de disciplină și etică, solicitând respingerea contestațiilor depuse de inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, șefului Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam.

Explicațiile sale din cadrul ședinței din 30.09.2021 sunt identice cu argumentele depuse în formă scrisă și cele expuse în cadrul examinării cazului de către Colegiul de disciplină și etică, astfel că procurorul Marina Copeciu a susținut, aferent omisiunilor pretins a fi admise, că a acționat în limitele legii.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Examinând argumentele formulate de către autorul sesizării în raport cu actele și lucrările procedurii disciplinare, precum și cu probele administrate, analizând opiniile Inspecției procurorilor și ale procurorului-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, expuse în contestație, având în vedere explicațiile procurorului Marina Copeciuc pe acest caz, Consiliul Superior al Procurorilor consideră întemeiat să admită contestațiile depuse și să caseze hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021, cu adoptarea unei noi hotărâri privind sancționarea procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Marina Copeciuc, bazându-se pe raționamentele, care au determinat adoptarea soluției.

Ab initio, Consiliul notează că răspunderea disciplinară este guvernată de mai multe principii, inclusiv cel al individualizării ei, care impune organului abilitat, cu drept de examinare a procedurii disciplinare, să țină seama de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de consecințele faptei și de comportamentul general al procurorului, inclusiv existența unor antecedente disciplinare în trecutul său profesional.

De rând cu principiul enunțat, art.41 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede că *sancțiunea disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.*

În cadrul examinării contestației de referință, Consiliul Superior al Procurorilor a reținut că probele disciplinare administrate de Inspecția procurorilor și expuse în sesizare confirmă vinovăția procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Marina Copeciuc, cu privire la omisiunile admise la instrumentarea dosarului penal **nr.xxxxxxxxxx**.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor este inacceptabilă concluzia Colegiului de disciplină și etică cu referire prestația profesională a procurorului Marina Copeciuc și la rolul său în examinarea cazului dat, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil.

Totuși, notăm că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o posibilitate de acțiune după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei menționăm Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă ce indică asupra faptului că legea este

unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că modul în care a acționat procurorul Marina Copeciu, precum și argumentele acesteia urmează a fi apreciate critic.

Potrivit materialelor acumulate pe caz, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale (art. 1 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală).

În aceeași ordine de idei, conform art.6 alin.(3) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură procurorul este obligat: a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale.

Astfel, analizând probele administrate, Consiliul constată că procedura disciplinară este întemeiată, iar abaterea disciplinară comisă de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Marina Copeciu, reprezintă o încălcare a standardelor de conduită ale procurorilor, prevăzute de dispozițiile art.38 lit. b) și e) din Legea cu privire la Procuratură.

Abaterea disciplinară este definită ca încălcare cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține și/sau a normelor de conduită profesională. *În speță*, vinovăția procurorului Marina Copeciu se manifestă prin neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept și prin încălcarea gravă a legii.

Vinovăția procurorului rezultă din modul cum a înțeles să acționeze, lipsa atitudinii de prevedere a rezultatelor faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat producerea lor.

Pe cale de consecință, în această speță, Consiliul Superior al Procurorilor constată că procurorul Marina Copeciu, prin conduita sa procesuală pe acest caz, într-o manieră inexplicabilă și din neglijență gravă, care nu poate fi îndreptățită, a desconsiderat atribuțiile de serviciu ce îi reveneau și a acționat total necorespunzător, admitând încălcarea gravă a legii, deși era obligată să întreprindă toate măsurile necesare pentru a asigura drepturile persoanei.

Conform art. 38¹ alin.(2) se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.38 lit.f) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă

din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțeleasă.

Astfel, la stabilirea categoriei sancțiunii disciplinare, Consiliul Superior al Procurorilor ține cont de principiile care guvernează răspunderea disciplinară, circumstanțele concrete ale cazului, consecințele faptei, atitudinea procurorului Marina Copeciu față de încălcarea admisă, precum și de gravitatea abaterii disciplinare, gradul prejudiciabil al acesteia, inclusiv experiența în profesia de procuror de doar 2 ani, lipsa unor antecedente disciplinare în cazierul profesional și decide aplicarea celei mai blânde măsuri de sancționare disciplinară - **avertismentul**.

În concluzie, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că încălcarea incriminată procurorului Marina Copeciu și-a găsit confirmare, motiv din care decide să admită contestația Inspecției procurorilor și să caseze hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care se soluționează cauza.

Pentru aceste motive, ținând cont de toate circumstanțele reliefate, în temeiul art.36, art.37, art.38 lit. b) și e), art. 38¹ alin.(2), art.39 alin.(1) lit. a), art.51 alin.(1) lit. a), art.70 alin.(1) lit. f), art.77, art.86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; capitolul 9 pct.9.10, pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația Inspecției procurorilor și contestația șefului Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, declarate împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-60/2021 din 15.06.2021.

2. A recunoaște vinovată pe procurorul Marina Copeciu de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a aplica în privința acesteia sancțiunea disciplinară – **avertisment**.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	Prenume și Nume	Semnătura
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>

3.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>
4.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
5.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
6.	Lilia MĂRGINEANU	<i>semnat</i>
7.	Ion GUCEAC	<i>semnat</i>
8.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
9.	Dumitru PULBERE	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC